

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava
Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri
Kalevankatu 32 B

N:o 7 - Heinäkuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

35. vuosikerta 1930

LUKIJOILLEMME

Lehtemme viime numerossa mainittiin, että „Kuuromykkäinlehden“ n:ro 7 eli heinäkuun n:ro julkaistaan erikoisena „Nuorten lehtenä“ niille nuorille kuuroille omistettuna, jotka tänä kevännä pääsivät pois kuurojenkouluistamme sekä H. ehtoolliselle laskettiin. Niinpä ilmestyy nyt lehtemme runsaasti kuvitettuna ja vakavahenkisiä kirjoituksia sisältävänä. Niitä ovat kirjoittaneet eräät koulusta poispäässeitten oppilaitten opettajat, muutamats oppilaat itse sekä heidän pappinsa. Näissä kirjoituksissa puhutaan vakavia sanoja ja annetaan tärkeitä elämän ohjeita sille suurelle nuorten kuurojen parvelle, joka nyt astuu itsenäiseen elämään ja jolle nuoruuden ihana aika alkaa iloiseen, vaaroi-neen, toiveineen ja vaikeuksineen. Hartain halumme on, että te, nuoret kuurot, joitten käsiin tämä lehtemme joutuu, mielellänne ottaisitte vastaan vielä ne muistosanat ja vakavat neuvot, jotka tämän „Nuorten lehden“ palstoilla teille tarjotaan. Toivomme, että ymmärtäisitte niitten elämänohjeitten tärkeyden, joita teille tässä opettajanne ja ystävänne lämpimin sydämin lähettävät.

Kuvissa näette kaikkien kuurojen koulujemme tänäkevännä poispäässeet oppilasryhmät sekä niitten kirkkojen kuvat, joissa kuurot kasteensaliiton uudistivat. Myös julkaistaan kuvat Porvoon ja Oulun koulujen alttareista, joitten ääressä niitten koulujen oppilaat koulunsa jublasalissa vanhan tavan mukaan ehtoolliselle laskettiin. Herättäköön sekä kuvat että kirjoitukset nuorissa ja vanhemmissakin lukijoissamme vakavia muistoja ja hartaita, hyviä ajatuksia.

HYVÄT JA PAHAT TOVERIT

Nuorille.

Jokainen ihminen tarvitsee ystäviä, tovereita. Ja jokainen etsii itselleen niitä, sillä "ei ole ihmisen hyvä yksin olla", sanoo raamattukin.

Hyvä ystävä on kallis Jumalan lahja, joka on meille monella tavalla hyödyllinen. Kun olemme esim. sairaat, työttömät, köyhät, niin tulee hyvä ystävä luoksemme. Hän koettaa auttaa meitä. Hän hankkii työtä meille. Hän tuo meille ruokaa. Hän toimittaa meille lääkkeitä j.n.e. Kun olemme yksin ja surulliset tulee hän meitä rohkaisemaan. Ja kun pahat kiusaukset meitä ahdistavat tulee ystävä varoit-tamaan meitä. Näin tekee hyvä ystävä. Onnellinen on se, jolla on hyviä ystäviä.

Te olette olleet monta vuotta koulussa. Täällä on teillä ollut monta hyvää ystävää ja toveria. Opetta-janne olivat hyviä ystäviänne. He opettivat ja kas-vattivat teitä hyväiksi ihmisiksi ja kunnan kansalai-siksi. He ovat koettaneet saada sydämissänne synty-mään uskonnollista elämää. Sillä he tietävät, että se on teille kaikkein tärkeintä elämässä ja kuolemassa. Opettajat ovat olleet isän ja äidin sijaiset teille. Mutta nyt te joudutte suureen maailmaan. Opettajain sil-mät eivät voi enää nähdä ja seurata teidän elämänne kulkua maailmalla. Heidän käteensä ei enää ole teitä auttamassa niinkuin ennen kouluaikana. Uudet, tun-temattomat ihmiset kohtaavat teitä. He eivät ehkä

heti ymmärrä teitä, ettekä tekään ymmärrä heidän puhettaan, heidän tarkoituksiaan. Monta kertaa on teidän vaikea olla vierasten ihmisten kanssa oudoilla työmailla ja palveluspaikoissa. Mutta elkkää masentuko. Koettakaa tehdä työnne ahkerasti ja niin hyvin kuin osaatte. Ja pysykää aina rehellisinä ja siivoina. Kyllä Jumala ihmeellisesti auttaa teitä, niinkuin hän ennen aina on auttanut niin komia toisiakin kuuroja. Kaikilla ihmisillä on omat vaikeutensa. Mutta täytyy pysyä tyynenä, rohkeana ja rehellisenä. Sellainen menestys ja saa voiton.

Huonot toverit ovat turmelleet monen nuoren kuuron elämän. Joskus voi huomata muutamien oppilaitten jo kouluaikana mielellään seurustelevan huonojen toverien kanssa. Pelottaa laskea sellaisia oppilaita maailmaan. Hyvin usein saa opettaja jälestäpäin kuulla, että heistä on tullut huonoja ihmisiä: veltoja, laiskoja, epärehellisiä, epäsiiveitä y.m. Tunnen erään kuuron pojan, joka muutamia vuosia sitten pääsi pois eräästä kuurojen koulusta. Kotipaikkakunnalleen tultuaan hän heti rupesi seurustelemaan pahojen nuorten miesten kanssa. He opettivat hänet juomaan väkijuomia. Kerran oli hän kovin juovuksissa. Eräs kuuleva poika pilkkasi häntä. Silloin kuuro poika vihastui, otti puukkonsa ja työnsi sen pilkkaajan sydämeen. Pilkkaaja kaatui ja kuoli heti. Mutta kuuro murhaaja otettiin vangiksi. Hän oli ollut monta vuotta vankilassa ja saa olla vangittuna vielä muutamia vuosia. Olen joskus käynyt häntä katsomassa. Hänellä on ikävä vankeudessa ja hän on usein surullinen. Hän sanoo: "pahat toverit saattoivat minut vankilaan. He opettivat minut juomaan. Sitten minä tein murhan. Nyt olen minä vankina." On surullista nähdä kuinka nuoren, kauniin, kuuron pojan elämän parhaat nuoruusvuodet kuluvat kolkon vankilan seinäin sisällä.

Olen nähnyt monta muuta pahojen toverien viettelemää nuora ja vanhempaakin kuuroa. Olen nähnyt esim. onnettomia, kuuroja naisia, joita huonot miestoverit ovat pettäneet ja vietteleet epäsiiveillisyyteen ja sitten hyljänneet heidät. Juoppous ja epäsiiveillisuus ovat Suomen nuorten yleisimmät vaarat. Huonoille teille huonot toverit viettelevät viattomia, lapsuusijästä päässeitä poikia ja tyttöjä. Voi, jos meidän nuoremme osaisivat välttää vaaran ja paeta pois huonoista seuroista, niin että säilyttäisivät siiveellisen puhtautensa! Valitkaa siis hyviä, vakavia tovereita. Heidän muistelemisensa ilahuttaa teidän mieltänne vielä vanhuuden päivinäkin.

Erinomaisen hyviä tovereita ovat myös *kirjat*. Hyvän kirjan lukeminen tekee mielen iloiseksi. Lukiessa kuluu aika hauskasti. Kirjoista saa paljon oppia ja hyödyllistä tietoa. Se sivistää ja kehittää ihmistä. Kuinka hauskaa onkaan tavata kuuro, joka lainaa kirjoja lainakirjastosta ja on niitä lukemalla saanut paljon lisäoppia. On sellaisiakin kuuroja monta Suomenmaassa.

Teillä, kuuroilla, on myös omat lehtenne, joita julkaistaan teitä varten: ilahuttamaan yksinäistä elämänne ja, jos mahdollista, lisäämään tietojanne. Ti-

lataa niitä säännöllisesti, lukekaa niitä, lähettäkää niihin kirjoitelmia, uutisia ja muuta, mikä teitä huvittaa. Virheet korjaa toimitus. Mutta itse kehitytte kun koettatte kynää käyttää omien lehtienne palstoilla. Pankaa tämä nyt oikein mieleenne.

Monet oppilaat ovat taas tänä kevännä kuurojen kouluista päässeet. He nousevat kuurojen riveihin vanhojen sijaan, jotka vähitellen poistuvat. Tuotakaa kunniaa kuurojen maineelle! Olkaa hyödyllisiä isänmaallenne, Suomelle! Kasvaka Jumalalle kunniaksi!

RAKKAAT POISPÄASSEET OPPILAANI

Muutamia viikkoja on jo ennättänyt kuluu siitä hetkestä, kun ensi kerran saitte nauttia Herran Ehtoollista kauniina keväisenä sunnuntaina Kuopion kuuromykkäinkoulun tilaisuutta varten kukin ja köynnöksin somistetussa juhlasalissa. Useita viikkoja on myös vierinyt siitä päivästä, jolloin teille tutuksi käyneen koulun ovet viimeisen kerran teidän oppilaina ollessanne jälkeenne sulkeutuivat. Teidän nyt jo entisenä opettajananne tahdon seuraavassa omistaa teillä vielä muutamia sanoja vastaisen elämänne varalle.

Varsinainen koulunkäynti teiltä on siis nyt päätynyt. Enää ette syksytuulen lehtiä kellastaessa saavu Kuopioon läksyjen ääreen ja kouluun vielä palaavien toverien pariin. Mutta *toisen* koulun ovet teille sen sijaan ovat nyt avautuneet. Sen koulun nimi on *elämän koulu*. Tuskin vielä oikein ymmärrätte, milaista sen koulun käyminen oikeastaan on. Nuoruuden pursuvassa elämänilossa mielenne palaa avaraan maailmaan onneanne koettamaan. Olette varmoja siitä, että onni on helposti tavoitettavissanne. Me vanhemmat ja kokeneemmat kuitenkin tiedämme, että elämän koulu eli avara maailma ei suinkaan aina, ei läheskään aina, tarjoa pelkkää hyvää. Viekoittelevasti hymyillen se teitä kutsuu, mutta vasta jäljestäpäin saatatte huomata, että se on teidän toiveenne kavalasti pettänyt. Te voitte kyllä elämässä menestyä, työnne ja puuhanne voivat hyvinkin onnistua, mutta yhtä helposti, vieläpä helpommin elämä voi teille kaikessa ankaruudessaan kovaksikin kääntyä.

Koulua käydessänne teille on puhuttu myös vähän Rooman mahtavasta valtakunnasta. Se valtakunta oli ennen muinoin suuri ja voimakas. Tämä johtui siitä, että kaikki roomalaiset silloin olivat kunnan kansalaisia. Heidän mielilauseenaan oli m.m. "rukoile, tee työtä ja rakasta isänmaatasi". Myhemmin roomalaiset veltostuivat. He eivät enää tahtoneet rukoilla, eivät tehdä työtä eivätkä enää rakastaneet omaa maatansa. Silloin vieraat kansat hyökkäsivät heikon valtakunnan kimppuun ja hävittivät sen ainiaaksi.

Te voitte ottaa esimerkkiä muinaisista roomalaisista. Ottakaa omaksenne heidän mielilauseensa ja toteuttakaa sitä elämässänne. Niin kauan kuin rukoilette Jumalaa, teette ahkeruudella työtänne ja ra-

Kuopion kuuromykkäinkou-
lusta keväällä 1930 pois pääs-
seet oppilaat opettajineen.

kastatte tätä maata, jossa olette syntyneet ja kasva-
neet, voitte toivoa menestystä elämän kovassa kou-
lussa. Ja vaikka näin tehden pahakin päivä teille
joskus koittaisi, niin ottakaa sekin nöyrästi vastaan.
Jumala silloin koettelee, oletteko kelvollisia Hänen
lapsikseen. Hän kyllä kuulee kuuromykänkin ru-
kouksen ja auttaa aikanaan, kun luottamuksella ru-
koillen käännytte Hänen puoleensa.

Toivon teille elämässänne kaikkea hyvää. Jumala
teitä jokaista siunatkoon!

Kurussa, kesäkuun 26 p:nä 1930.

Opettajanne *Veikko Lehvä*.

AHKERUUS KOVAN ONNEN VOITTA

Hongonjoen kirkonkylässä, Karviaan menevän
maantien varrella on pieni mökki. Siinä asui ennen
pitäjän haudankaivaja ja kellonsoittaja, Kaarle Kus-
taa Koivumäki, vaimonsa ja kuuden lapsensa kanssa.
Kaikki pitäjäläiset tunsivat Vähärin Kallen, joksi
häntä tavallisesti kutsuttiin. Olihan hänellä kaksi
tärkeää tehtävää: kaivaa haudat vainajille ja soittaa
kirkontornissa olevaa kahta suurta vaskista kelloa.
Monille pitäjäläisille, sekä vanhoille että nuorille, hän
oli valmistanut viimeisen leposijan kirkon ympärillä
olevaan hautausmaahan. Joka lauantai-ilta hän asteli
kirkolle, nousi rappusia ylös torniin ja soitti "ehtoo-
kelloja". Silloin lopetettiin työt kylässä ja mentiin
saunaan kylpemään. Hiljaisena sunnuntai-aamuna
Vähärin Kalle soitti "huomenkelloja". Juhlapäivinä
hän soitti kahdet "huomenkellot". Tornissa hän sei-
soi ja katseli, kun ihmiset tulivat kirkkoon, toiset he-
vosella, toiset jalkaisin. Kun hän näki papin ajavan
kirkonmäkeä ylös, niin hän soitti "papinkelloja".
Joskus soivat kirkonkellot arkipäivänäkin. Silloin joku
pitäjäläinen oli kuollut ja Vähärin Kalle soitti "sano-
makelloja" vainajalle.

Vähärin Maija-Kreetta oli ahkera ja siisti perheen-
emäntä. Pienessä tuvassa oli kaikki hyvässä järjes-

tyksessä. Lattia oli hiekalla pesty hohtavan valkoi-
seksi. Akkunalla kukki kaunis palsamikukka. Lap-
set olivat puhtaissa ja eheissä vaatteissa. Milloin
omilta töiltään jouti, kehräsi Maija-Kreetta villoja ja
pellavia talojen emännille. Varhaisesta aamusta myö-
häiseen iltaan täytyi ahertaa (= tehdä työtä), kun oli
monta pientä suuta syömässä. Päivästä toiseen sen-
tään elettiin ja oltiin tyytyväisiä.

Yksi suuri suru oli vanhemmilla: heidän kuudesta
lapsestaan oli neljä kuuromykkää. Mutta he uskoi-
vat, että Jumala oli antanut heille tämän ristin (=
surun). Ja siihen täytyi tyytyä. Toinen pojista, Os-
kari, oli kyllä kuuleva ja puhuva, mutta hermotauti-
nen. Kädet ja jalat vapisivat, joten hän ei voinut
paljoakaan työtä tehdä. Ainoastaan vanhin poika,
Taavetti oli täysin terve. Hän lähti Ameriikkaan ja
jäi sille tielle. Tyttäret Pauliina, Amanda ja Kata-
riina sekä poika Kaarle Kustaa kävivät jonkun vuo-
den Turun kuuromykkäinkoulua. Se oli siihen aikaan
viittomakoulu. Heistä tuli kunnan ihmisiä. Tytöt
oppivat karstaamaan, kehräämään, kutomaan kang-
asta ja virkkaamaan pitsiä. Kesällä he tekivät ulko-
työtä pellolla ja niityllä. Kaarle Kustaa eli Veikko,
joksi häntä kutsuttiin, sai myös hermotaudin ja vai-
kean nivelleinin. Viimeiset vuotensa hän asui kun-
nanhoidokkina eräessä talossa. Siellä emäntä itse hoiti
häntä erittäin hyvin. Oli sääli nähdä tuota raukkaa,
kun hän melkein liikumattomana makasi vuoteellaan.

Katri ja Paavo Leskinen koti.

Oulun kuuromykkäinkoulusta
keväällä 1930^l pois päässeet
oppilaat opettajineen.

Kaksi vuotta sitten hänen kärsimyksensä loppuivat. Hän pääsi Jumalan luo taivaaseen.

Kerran tapasi nuorin tyttäristä, Katri, kuuromykkäsuutarin Paavo Leskisen. Hän on kotoisin Viipurin läänin Uudeltakirkolta ja on käynyt Mikkelin kuuromykkäinkoulun. He menivät naimisiin ja asettuivat asumaan Katrin kotimökkiin. Heidän ainoa lapsensa, Toivo-poika on kuuleva. Siitä varsinkin mummo ja vaari suuresti iloitsivat. Toivo kävi kansakoulun ja on nyt 17-vuotias pitkä, reipas nuorukainen. Hän asuu vanhempiensa kanssa ja tekee ahkerasti työtä sekä kotona että kylässä. Miten suuri ilo tämä olisi-kaan vanhuksille, jos he eläisivät. Utta he ovat jo monta vuotta maanneet haudassa. "Sanomakellot" ovat kauan sitten soineet Vähärin Kallelle ja hänen vaimollensa.

Kesäkuun 18 p:nä rovasti Nyberg kävi tervehtimässä Hongonjoen kuuromykkä. Kun toimitus kirkossa oli loppunut ja kahvit juotu säästöpankintalolla, menimme kaikin joukolla katsomaan Katri ja Paavo Leskisen uutta kotia. Vanhan mökin läheisyydessä kohoaa uusi, sievä rakennus metsän laidassa. Kahtena kesänä Paavo on rakentanut sen yhdessä poikansa kanssa. Yksi isonlainen huone on jo valmis. Siinä perhe on asunut viime talven. Paavo on itse muurannut uunin, tehnyt ovet ja akkunat. Rakennuksen toiseen päähän tulee vielä kaksi pienempää huonetta. Kaikkein ihmeellisintä on, että heillä ei ole yhtään velkaa. Pitäjäläiset ovat heitä muutamalla sadalla markalla avustaneet. Mutta suurimman osan he ovat omalla työllään ansainneet.

Pieni koti oli siisti ja kodikas. Lattialla oli Katrin kutomat räntimatot ja akkunalla kukkia. Päätettiin, että rovasti Nybergin vasta (=vastedes) tullessa paikkakunnalle juodaan yhteiset kahvit Koivumäen talossa. Niin todellakin! Katri ja Paavo Leskisellä on nyt itsenäinen pieni palstatila. Viime syksynä he sen ostivat. Se maksoi kyllä heidän ainoan lehmänsä, mutta sitä he eivät sure. Emäntä selitti iloisesti, että hän ansaitsee kesällä rahaa, säästää ja ostaa syksyllä vasikan. Siitä hän sitten kasvattaa lehmän. Van-

hasta mökistä rakennetaan navetta, johon sopii myös muutama lammas ja kanoja. Tällä kerralla ei tulossa olekaan muita kotieläimiä kuin kissa.

Oli kaunis kesäilta. Me katselimme pieniä viljelyksiä (=peltoja) rakennuksen ympärillä. Lämmin iltatuuli hiljaa huojutti (=kiukkutti) ruispeltoa. Halla ei ole siihen koskenut. Toivottavasti siitä tulee hyvä sato (=paljon jyviä) syksyllä. Siinä onkin sitten työn ja vaivan palkka. Raskasta se työ on ollut. Kovasti on täytynyt kaivaa ja kuokkia, sillä maa on hyvin kivistä. Uudessa perunamaassa kasvaa peruna hyvin. Juurikasviakin on kylvetty ja akkunan alla on pieni kukkamaa. Kahden kilometrin päässä on palstatilaan kuuluva kolmen hehtaarin suuruinen maa-ala. Siinä kasvaa heinää.

Kolmekymmentä vuotta sitten Paavo Leskinen löpettiin koulunkäyntinsä Mikkelissä. Hän on oikein käyttänyt sen pienen leiviskän (=ymmärryksen), jonka Jumala on antanut hänelle. Hän on ollut ahkera ja säästäväinen. Hänen vaimonsa on ollut samanlainen. Sentähden he ovat menestyneet. Katsellessamme Katri ja Paavo Leskisen uutta kotia muistui mieleen suomalainen sananlasku: "Ahkeruus kovan onnen voittaa." Se merkitsee sitä, että ahkera ihminen menestyy maailmassa.

Mikkelin kuuromykkäinkoulusta tänä keväänä pois päässeille oppilaille olen kertonut tämän. Olen kertonut sen teille siksi, että te voitte paljon oppia siitä. Te opitte ahkeruutta ja säästäväisyyttä. Ahkera ja säästäväinen, rehellinen ja siivo ihminen menestyy maailmassa. Sillä "ahkeruus kovan onnen voittaa".

Te muistatte toukokuun 25 päivän. Se oli ihana (=kaunis) sunnuntai. Aurinko paistoi kirkkaasti ja lämpimästi. Linnut lentelivät sinitaivaalla. Maa, puut ja pensaat viheriöitsivät. Tuomet kukkivat valkoisina. Koko luonto oli juhlapuvussa. Te menitte myös juhlapuvussa (=pyhäpuku) kirkkoon. Siellä pastori Myyryläinen puhui ja viitto teille kauniisti. Hän neuvoi teitä elämään oikein ja hyvin. Te uudistitte kasteenne liiton. Te lupasitte rakastaa Jumalaa

Porvoon ruotsinkielisestä k.m. koulusta keväällä 1930 päässeet oppilaat opettajineen.

ja totella Hänen käskyjensä. Älkää unhoittako lupaustanne.

Raamatussa sanotaan. Jumalan pelko on viisauden alku.

OULUN KUUROJENKOULUN POIS-PÄÄSSEILLE OPPILAILLE

Viimeinen kuva.

Sana "viimeinen" on surullinen, sillä se tietää eroa, loppua. Teille se tietää eroa tovereista, jotka ovat kuin siskot ja veljet, ja eroa koulusta joka on ollut teidän yhteinen hyvä kotinne. Siis hyvästit vaan ja erotaan, vaikkakin se olisi raskasta, sillä niin on elä-

män laki. Valokuvat koulun seinillä ovat kertoneet teille kuinka paljon on jo lähtenyt ennen teitä. Nyt on teidän vuoronne.

Kaipaan kuvasta kahta oppilasta: Hilja Kangasta ja Otto Ek'iä. He ovat jo menneet edellä suureen kotiin, taivaaseen. Suokoon Jumala, että teidänkin tienne läpi elämän kulkisi tätä täydellistä kotia kohden, jossa vajavuus lakkaa ja mykänkin suu kiitoksesta pakahtuu.

E. Vilkki.

KOULUSTA EROTESSA

Jo on kahdeksanvuotinen kouluaikamme kulunut loppuun niin nopeasti, että se näyttää nyt monen koulunsa lopettaneen oppilaan mielestä liian lyhyeltä, vaikka se ensin kouluun mennessä meistä tuntui niin pitkältä ja aina toivoimme, että se jo pian loppuisi. Kiitos kuitenkin olkoon Luojalle, että Hän antoi meille onnea ja menestystä kouluaikalla ja että saimme oppia Hänen kallista pyhää sanaansa. Mutta mitä nyt koulunsa lopettaneilla oppilailla mahtakaan olla täällä synkässä maailmassa! Hiljaa ja äkkiä maailmankoulu tuli eteemme. Se hiipi kuin lentäen luoksemme ja toi tullessaan meidän mieleemme uudet elämäntehtävän ajatukset. Se käänsi elämämme toiseksi.

Minä haluan nyt täällä karun maailmankoulumme alussa kirjoittaa ajatuksiani Kuuromykkäin Lehteen. Tämä on nyt kolmas kerta, kun kirjoitan tähän. Kuuromykkäin Lehti on minullekin tullut tunnetuksi ja aion sen tilata joka vuosi. Täten saan muistuttaa teille hyvät koulun käyneet toverit, miten tärkeää oli meille koulunkäyminen ja miten paljon siellä saimme oppia, ohjeita ja neuvoja, joita meille hyvät opettajat ja opettajattaret opettivat uutteralla työllä vaivojaan säästämättä. Koulussa johtaja, opettajat ja opet-

Porvoon kuurojenkoulun alttari.

Pietarsaaren ruotsinkielisestä k.m. koulusta keväällä 1930 poispässeet oppilaat opettajiin.

tajattaret pitivät meistä hyvää huolta. Alkanut elämäntietämämme ei ole niin lempeä ja huolehtiva kuin entinen koulumme. Ettekö te, hyvät toverit, siis huomaa, miten tärkeää on elämässämme koulunkäyminen ollut, sillä koulussa me saimme paljon oppia tuntemaan Jumalan pyhää sanaa ja saimme enemmän hartautta sieluumme.

En voi aavistaakaan, ken on nyt alkaneessa elämäntietämämme valinnut hyvän osan tai ken pahan. Se on hyvä osa, että me valitsemme ainoastaan Jumalan pyhän sanan ja kätkemme sen sydämiimme. Lukekaamme ja kätkekäämme se sydämiimme. Lukekaamme Jumalan kallista sanaa, sillä se vahvistaa meidän henkeämme ja kehittää meitä niin, että enemmän rupeamme ymmärtämään mikä on hyvää ja mikä paha. Meidän tulee nyt maailmankoulussa välttää huonoja ja pahoja työtovereitamme, ettemme joutuisi kiusauksiin, sillä täällä on monenlaisia vietteläisiä, mitkä yllyttävät toisia syntiin. Meidän kuurojen tulee rukoilla Jumalalta apua ja voimaa, että voisimme vastustaa kiusauksia ja välttää huonoja tovereita, jos he sattuvat tulemaan luoksemme. Meillä täytyy olla hyviä voimia, jotta elämämme voisi tulla pieni puronen tahi virta, joka hedelmöittäisi ja virvoittaisi sieluumme.

Koulussa meille on joka sunnuntai pidetty hartauksia. Siellä on saarnattu meille Jumalan kallista sanaa ja kylvetty meidän sydämiimme hyvä siemen, mikä vähitellen vuosien kuluessa on ruvennut siellä kasvamaan. Toivon, että me koulumme lopettaneet oppilaat nyt pitäisimme kauniit ja hyvät opetukset, ohjeet ja neuvot muistossamme koko elämämme ajan. Meidän ei siis tarvitse välittää maailman pilkasta, vainosta ja huonoista tovereistamme. Jeesus yksin on meidän seurassamme ja tahtoo tehdä elämämme oikein onnelliseksi. Hän yksin on kaikki kaikessa valmis auttamaan meitä kurjia, tomun lapsia. Joskus on meillä syytä ajatella, ettei joku ihminen ole tullut oikealle paikalleen elämässä. Aineelliset vaikeudet ovat saattaneet estää häntä erityisiä taipumuksiaan ke-

hittämästä. Ja hänen oma ymmärtämättömyytensä on saattanut viedä hänet maailman kiusauksiin, josta on vaikea luopua.

Toivon teille viime keväänä koulunsa lopettaneille tovereille nyt runsaasti Jumalan siunausta ja onnea ja menestystä elämäntehtäville.

Lempi Rantala.

Turun k:n koulusta.

TERVEHDYS JYVÄSKYLÄN KOU- LUSTA PÄASSEILLE OPPILAILLE

Rakas kuuromykkä. Sinun koulusi on loppunut. Sinä olet nyt kotona isän ja äidin luona. Lämmin kesä on tullut. Maalla sinä näet paljon kaunista. On paljon monenlaisia kukkia niityillä.

Sinä muistat että koulussa viimeisenä lauantaina ja sunnuntaina myös oli kukkia. Silloin te, jotka nyt saitte päästötodistuksen, olitte siellä kaikki yhdessä opettajien kanssa. Teille viitattiin Jeesuksesta,

Pietarsaaren kirkko

Jyväskylän kuuromykkäin koulusta keväällä 1930 pois päässeet oppilaat opettajineen.

joka tahtoo tulla teidän sydämeenne asumaan. Kun te sitten menitte kirkkoon ja polvistuitte alttarin eteen, seisoi siellä Jeesus, vaikka te ette Jeesusta silmillänne nähneet. Jeesus seisoi ja odotti. Jeesus tahtoi sanoa teille jokaiselle, "Minä olen sinun kanssasi."

Sinä muistat sen. Sinä olet nyt kotona. Jeesus tahtoo aina olla sinua lähellä. Mutta kun sinä teet syntiä, katselee Jeesus murheellisena ja jos et sinä kadu syntiä ja pyydä anteeksi, menee Jeesus pois. Muista joka päivä kun ilta tulee, pyytää Jeesukselta kaikki synnit anteeksi. Rukoile, että Jeesus auttaa voittamaan synnin. Silloin Jeesus auttaa ja tahtoo aina olla sinun luonasi ja vie sinut viimein taivaaseen.

Aili Salokas.

"VAELLA MINUN EDESSÄNI JA OLE VAKAA"

Tervehdys rippilapsilleni.

Näillä sanoilla puhutteli Jumala ennen Abrahamia. Hän tahtoi olla Abrahamin turvana, niinkuin äiti on pienokaisen turvana tämän opetellessa kävelemään. Lapsi äidin ojennettujen käsivarsien tukemana uskaltaa nousta astumaan ensi askeleensa. Jumalan näkymättömien käsien kannattamana pääsi Abraham vaelluksensa alkuun taivaan tiellä. Hän sai Jumalalta kutsun ja hyvän neuvon. Me tiedämme raamatusta, että Abraham oli tottelevainen hyvälle Jumalalle, joka oli tarjonnut hänelle apuaan.

Me kaikki olemme saaneet Herran kutsun. Kolmiyhteinen Jumala on kasteessa kutsunut meidät lapsikseen ja taivaan perillisiksi. Kun me olimme pieniä lapsia, annettiin meidät kasteessa Jeesukselle, että hän saattaisi meitä elämään Taivaallisen Isän tahdon mukaan. Jeesuksen käskystä on meille opetettu jumalansanaa kodissa ja koulussa. Sillä tavalla olemme tulleet Jeesuksen opetuslapsiksi.

Myöskin kuuromykille puhuu Herra: "Vaella minun edessäni ja ole vakaa." Hän tietää, että jokainen ihminen tarvitsee taivaallista apua. Hän rakastaa ja tahtoo auttaa kaikkia. Kuuromykät tietävät sen. He ovat sen koulussa oppineet.

Viime keväänä pääsi maamme kuuromykkäinkouluista pois suuri joukko oppilaita. Ennen koulun loppumista uudistivat he kasteensa liiton. Kukin heistä antoi vastauksensa taivaallisen Isän kutsuun ja kehoitukseen. He lupasivat vaeltaa Herran edessä ja turvautua hänen armoonsa ja apuunsa. Jumala autakoon heitä uskollisesti pitämään hyvän lupauksensa. Herra siunatkoon heitä, niinkuin hän siunasi Abrahamia.

Otto Myyryläinen.

Jyväskylän kirkko

Mikkelin kuuromyökkoulusta,
keväällä 1930 poispässeet
oppilaat opettajineen,

VAELLA HYVÄÄ TIETÄ — ELÄMÄN TIETÄ

Jumala on antanut meille kaksi tietä: hyvän tien — elämän tien ja pahan tien — kuoleman tien. Nämä tiet ovat meidän edessämme. Jokainen saa valita, kumpaa tietä tahtoo vaeltaa. Nuori kulkijani, valitse sinä hyvä tie — elämän tie.

Monet kiusaukset vaativat sinua. Ne vetävät sinua huonolle tielle — kuoleman tielle. Sinulle sanotaan: elämän tie — taivaan tie ei ole hyvä, sillä sinun täytyy luopua paljosta maailman ilosta ja onnesta. Sillä tiellä sinä saat olla surullinen. Sinä ehkä vastaatkin, että tahdot nuorena elää maailman iloissa ja huvituksissa.

Mutta sinun on hyvä muistaa, että taivaan tie ei ole ikävä tie. Se ei ole surun tie. Muista myös, että maailman tie ei voi olla hyveiden, ilon ja onnen tie. Olet koulussa oppinut, että elämän tiellä tulee kieltäytyä synnistä. Elämän tiellä sitä ei suositeta. Synnin antama ilo ei ole oikeata iloa. Se kestää vähän aikaa ja pian sitä seuraa suru ja pettymys. Se johtaa onnettomuuteen. Sinä olet nähnyt ja tiedät, miten maalliset ilot — juoppouden ilo, epäsiiveellisuuden ilo y.m. — tekevät ihmisen sairaaksi. Ne turmelevat hänen ruumiinsa ja sielunsa. Ihminen pian tulee kelpaamattomaksi. Hän ei kykene enää tekemään työtä. Hän ei voi ansaita mitään. Hän ei voi elättää itseänsä. Hänellä ei ole lepoa, ei rauhaa, ei onnea maailmassa eikä taivaan valtakunnassa. Synnin ilo siis on paha. Se estää ihmisen saamasta oikean pysyvän ilon. Pahan tie, eli kuoleman tie, johtaa aina tähän surulliseen loppuun. Se vie ihmiseltä todellisen ilon ja rauhan. Se hävittää hänen elämänsä onnen.

Sitävastoin hyveiden tie — elämän tie vie ihmisen iloon ja onneen. Synnin välttäminen ja sen kieltäminen tuottaa hänelle paljon iloa elämässä. Hän saa

kokea hengellistä iloa, joka pysyy kauvan. Elämän tiellä ihminen saa rauhan ja ijankaikkisen elämän toivo täyttää hänen sydämensä. Vaeltaessaan elämän tiellä ihminen mielellään tekee maallisiakin tehtäviä. Ne tuntuvat hänestä kevyiltä, sillä Jeesuksen ilo keventää elämän työt. Hän on onnellinen elämässä ja ijankaikkisuudessa. Jos sinä haluat itsellesi todellisen ilon ja elämän täällä maan päällä, vaela silloin uskollisesti elämän tietä.

Kuinka sinä voit vaeltaa elämän tiellä? Riittävätkö vain hyvät opetukset ja ajatukset? Eivät riitä. Ne voivat unohtua ja hävitä. On hyvä, että päätät seurata elämässäsi aina Jeesusta ja noudattaa hänen neuvojaan ja esimerkkiään. Kun kiusaukset tulevat, niin silloin koetellaan päätöstäsi. Sinun on ratkaistava, tahdotko seurata huonoja tovereitasi vai Jeesusta. Ja sinun on aina päätettävä samalla tavalla kiusausten lähestyessä. Usein voi syntyä kova taistelu. Tässä sinua auttaa voittoon kasteenliiton uudistamisessa Jumalalle antamasi lupaus. Muista myöskin Jeesuksen taistelua ja hänen voittoansa. Silloin

Mikkelin
kirkko

Turun kuurojenkoulusta ke-
vällä 1930 pois päässeet
oppilaat opettajineen.

kulkee tiesi voitosta voittoon. Jos voitat kiusaukset, niin silloin olet seurannut Jeesusta ja päätöksesi on vahva.

Mutta hyvä ja luja päätös ei yksin riitä. Sinun tulee yhä enemmän ja enemmän tutustua Jeesukseen ja hänen hyviin opetuksiinsa. Sinä tiedät, että tämä tapahtuu rukouksessa ja pyhän sanan viljelemisessä. Näin on hyvä aina seurustella Jumalan ja Jeesuksen kanssa. Elä laiminlyö tätä tärkeää tehtävää. Kun rukoilet ja tutkit pyhää sanaa, niin sinä tulet yhä paremmin tuntemaan Jumalan ja Jeesuksen. Ystävytesi tulee silloin Jumalan kanssa pysyväiseksi ja vahvaksi. Sinä pysyt Jumalan yhteydessä ja olet vahva kiusauksia vastaan. Ota Jeesus elämän tiesi

oppaaksi ja johtajaksi. Silloin on sinulla täällä vaeltaessasi rauha ja onni ja ilo. Ja maallisen elämän päätyttyä on Jeesus sinulle elämä ja kuolema on voitto.

Vaella siis aina hyvää tietä — elämän tietä?

J. K. Palomaa.

VAPAAUS JA VAPAAUS

Kun nuori ihminen tulee täysi-ikäiseksi vapautuu hän vanhempainsa tai holhoojansa silmälläpidosta. Hän saa nyt määrätä itse itsestään ja omaisuudestaan. Varmasti moni moni silloin tuntee paisuvaa riemua. Eikä se ihme olekaan. Riemuitseehan luontokin keväällä, kun jääpeitteet häviävät. Luonto alkaa silloin luoda paljon kaunista. Nuoren ihmisenkin maailmankatsomus on silloin hyvin valoisa ja kaunis ja monet kauniit suunnitelmat askartelevat silloin hänen aivoissaan. — Mutta juuri silloin väijyvät nuorta ihmistä suurimmat vaaratkin, jotka, jos ne voitolle pääsevät, tekevät tyhjäksi kaikki kauniit unelmat.

Otetaanpa esimerkiksi nuori k.m. neitonen. Hän saattaa olla huvitusta rakastava, jolle elämä tarjoa viehätystä iloisissa tanssipaikoissa. Jos hän on lisäksi sievän näköinen parveilee hänen ympärillään pian kevytmielisiä nuoria miehiä, jotka latelevat hänelle imartelevia kohteliaisuuksia. Jos hän on arvostelukyvytön ja vailla itsenäistä luonnetta, niin hän mielellään kuuntelee mitä hänelle sanotaan. — Jospa hän ymmärtäisi, ettei sellaiset miehet ole muuta kuin "kiljuva jalopeura, joka käy ympäri etsien kenet nielisi." Ei aina voi arvata millaisen naamion taakse ihailija on kätkenyt todellisen luonteensa. Harvoin tanssipaikoista löytää oikeita puhdasmielisiä miehiä. Jos nuori tyttö edelleen jatkaa huvitteluaan muitten kevytmielisten kanssa, painaa hän omaa ihmisarvoansa

Turun tuomiokirkko.

alemmaksi. Jos kevytmielisyydelle annetaan käsi, viedään koko ihminen. Kun on alettu noin vain pilan päiten tupakoida, tulevat siihen pelikortitkin ja väkijuomat. Sellaisten parissa kyllä pian menee kukea kauneus, voima ja mainekin. Viina pikarissa kimaltelee kauniisti mutta nautittuna se puree ja polttaa sisuksissa. Niin myös ilo ja vapaus kevytmielisyyden tiellä turmelee ihmisen.

Oletetun vapauden sijasta nuori ihminen saakin huomaamattaan kahleet, joista sitten on vaikea vapautua.

Tarkastellaanpa toistakin luonnetyyppiä k.m. naismaailmassa. Hänkin saattaa olla iloinen ja huvitusta rakastava, mutta paljas huvittelu ei häntä ajan mitään tyydytä. Hän jättää sen sivuseikaksi ja sen sijaan etsii hän kasvattavaa henkistä harrastusta. Sitä hän voi m.m. löytää k.m. yhdistysten kerhoissa. Hän valitsee vain puhdasmielisiä tovereita seuraansa, lukee hyvää kirjallisuutta. Hän tahtoo olla mukana elämän parhaimmissa virtauksissa, voidakseen kasvaa henkisesti ja samalla esimerkillään kasvattaa muita. Milloin vain on tilaisuus harrastaa hän myös ruumiin liikuntaa voimistelun tai urheilun muodossa. Velvollisuutensa hän täyttää ilolla, sillä hän tietää, että niissä lain puitteissa, jotka Jumala on asettanut ja niissä, jotka yhteiskunta on asettanut, piilee palkintona sisäinen ja ulkonainen vapaus, sanan kultaisimmassa merkityksessä.

I. M.

OULUN KOULUN ENTISILLE OPPILAILLE

Keväinen aurinko luo säteitensä vanhan koulun juhlasaliin, mihin nyt, kuten niin monta kertaa ennen, alttari on rakennettu. Ne leikkivät pyhien astioiden pinoilla ja alttaripöytää koristavilla kukilla. Korkeitten kynttiläin liekit lepattavat avatusta akkunasta tulevassa tuulenhengessä. Puistikossa tuolla ulkona livertelee peipponen kirkkaita juoksutuksiaan. On kuin olisi sen rinta pakahtumaisillaan kiitoksesta Jumalan rajattomasta rakkaudesta.

Sali täytyy pienistä oppilaista, opettajista, rippilasten omaisista ja ystäväistä, jotka kaikki hiljaa aset-

Altari, jonka ääressä Oulun koulun oppilaat nauttivat H. ehtoollista.

tuvat paikoilleen. Sitten astuvat kahdeksannen luokan oppilaat juhlapukuisina sisään. Istun, kuten niin monta vuotta ennen, harmoonion ääressä. Kyyneleet sumentavat katseitani. "Minun rakkaat lapseni", ajattelen. "Älköön mikään pyyhkäiskö pois sitä viattomuutta, joka nyt kirkastaa heidän puhtaita ot-siansa!"

Jumalanpalvelus alkaa virrenveisuulla ja jatkuu sitten aivan samaan tapaan kuin silloin, kun te, entiset oppilaamme, lausuite pyhät lupauksenne alttarin ääressä vanhassa, rakkaassa koulussanne. Lopulta kutsuu pastori rippilapset Herran pöydän ääreen. Siinä he polvistuvat ja ottavat liikutuksesta vapisevin huulin vastaan Jeesuksen ruumiin ja veren. Opettajat ja vieraamme laulavat hiljaa:

- O Jumalan karitsa, joka pois otat mailman synnit, armahda meitä!
- O Jumalan karitsa, joka pois otat mailman synnit, armahda meitä!
- O Jumalan karitsa, joka pois otat mailman synnit, anna meille rauhasi ja siunauksesi!

Tätä laulua säestäessäni tunnen Jeesuksen läsnäolon. Hän seisoo noitten lasten keskellä aivan varmasti. Hän kohottaa siunaavat kätensä ja Hänen kasvoistaan loistaa ääretön rakkaus. Tällaisen juhlahetken me täällä koululla vietämme joka toinen vuosi. Kerran olit sinä rippilasten parissa, kerran sinäkin tunsit Vapahtajasi läsnäolon. Tunnetko sinä sen vielä? Onko synty, ovatko maailman harhaopit vieroittaneet sinut pois Hänestä? Jos niin on, niin pakene takaisin Hänen armohelmaansa. Hän tahtoo kätkeä sinut siihen, Hän tahtoo pyyhkiä pois ne synnit, jotka mieltäsi painavat ja antaa sinulle rauhasia.

Tuokoon vieressäoleva kuva mieleesi ensimmäisen Herran Ehtoollisella käyntisi ja sitä aikaa, jota vietit täällä koulussa. Tuokoon se mieleesi myöskin meidät, sinun opettajasi ja ystäväsi, joiden hartain toivo olisi, että sinä pysyisit uskollisena Jeesukselle, joka yksin voi antaa sinulle sitä rauhaa, jota vaille sinä olet yhtä turvaton ja avuton kuin lastu aavan meren aalloilla.

Edu. Lück.

MUISTO KOULUSTANI

Nyt kun kaunis kesä on tullut, on minun lopetettava koulunkäyntini, jota on kestänyt 8 vuotta. Mutta mieleni ei ole iloinen, kun minun pitää erota toisista tovereistani. Siksipä tulee minun mieleeni usein ikä-kellaisia muistoja kouluajalta.

Kun olin pieni, niin minusta oli hauskaa käydä kylässä. Kerran äitini sanoi minulle, että kohta sinunkin vuorosi tulee mennä kouluun. Minä tulin iloiseksi, kun tiesin, että pääsen samaan kouluun, jossa ennen olivat siskoni ja veljeni olleet. Huomasin, että äitini alkoi ahkerasti ommella minulle uusia vaatteita ja korjasi vanhoja vaatteitani. Viimein tuli matkani. Ensimmäisen kerran matkustin silloin junassa. Minä katselin ikkunasta ulos ja ihmettelin,

mitenkä nopeasti juna kulki. Pian matka loppui ja me olimme Kuopiossa. Kadulla katselin suuria rakennuksia, jotka olivat toisenlaisia kuin kotikylässäni. Me menimme suoraan kuuromykkäinkoululle. Nyt alkoi minusta tuntua kummalliselta. Toisiakin pieniä kuuromykkiä oli jo koululla. Toiset heistä leikkivät ja toiset olivat peloissaan siitä, että vanhemmat jättävät heidät. Seuraavana päivänä oli ensimmäinen koulupäivä. Silloin opettajamme Emeli-neiti alkoi opettaa meitä puhumaan. Se tuntui vaikealta.

Oppimista on ollut koko koulu aika. Nyt juuri eronhetkellä, kun muistelen, miten paljon olen oppinut, tuntuu ihmeelliseltä. Nyt osaan hyvin puhua, laskea, kirjoittaa, lukea, piirtää j.n.e. Miten paljosta minun pitäisi kiittää opettajiani ja Jumalaa, joka on antanut minun oppia. Monta kertaa olen koulussa ollessani ollut ymmärtämätön ja paha.

Viimeisellä luokalla ollessani myöskin kävin rippikoulua. Siellä pastori Myrskyläinen antoi meille hyviä neuvoja, ja jos voisin kaikkia koulussa saamiiani ohjeita säilyttää ja täyttää, olisi minun elämäni onnellinen.

Lempi Tihverä.

AARO IIVARI SAVOLAINEN

Johtaja Aaro Iivari Savolainen.

60 vuotta täyttää heinäk. 17 p. Mikkelin k. m. koulun johtaja *A. I. Savolainen*. Tämä merkkipäivä suuntaa varmaan monen kuuron ajatukset ja muistelmat kunnia-arvoisen ja rakastetun opettajan ja johtajan luo. Ja monet äänettömät onnen ja rauhallisen alkavan elämän iltapuolen toivotukset etsivät tien Mikkelin k.m. koulun johtajan asunnolle. Sillä

suuren joukon kuuroja ystäviä on johtaja Savolainen saavuttanut niinä vuosina, joina hän on kuuroja opettanut. Jo 20-vuotiaana nuorukaisena hän v. 1890 rupesi kuurojen opettajaksi valmistumaan. Siis jo nelisenkymmentä vuotta on hän heidän keskuudessaan toiminut. Ensimmäiset valmistus- ja oppivuodet suoritti hän Kuopion ja Turun kuurojenkoulussa. Sitten v. 1893—96 oli hän jo v.t. johtajana Porvoon ruotsinkielisessä kuurojen koulussa. Mikkelin koulun johtajaksi pääsi hän v. 1896 ja on siinä uskollisesti pysynyt tähän asti. Monet oppilaspolvet on hän siis kasvattanut. Ent. oppilaisensa toimivat eri aloilla ympäri Suomea ja kiittävät häntä niistä tiedoista ja taidoista, joita hänen johdolla on koulussa saaneet.

Mutta kaikki maamme kuurot ovat joht. Savolaiselle kiitolliset siitä, että hän v. 1897 otti toimittakseen tämän meidän lehtemme, *"Kuuromykkäin Leb-*

den", kun sen perustaja, maisteri O. Wichmann, muutti Mikkelistä Porvooseen. Johtaja S. toimitti lehdeämme 10 vuotta, vv. 1897—1907, jolloin Suomen kuuromykkäinliitto otti sen hoitoonsa. Joht. S. viitoitti lehdellemme suunnan, jota se on koettanut noudattaa. Painetun sanan avulla on hän myös enemmänkin tahtonut levittää tietoa ja varsinkin Jumalan tunteista kuurojen keskuuteen. Hän on kirjoittanut "Raamatun historian" oppikirjan kuurojenkouluja varten. Ja vanhempia kuuroja varten on hän julkaisut painosta *"Hartauskirjan"*, jossa on lyhyt saarna vuoden jokaisena sunnuntaina luettavaksi. Sitä lukevat kuurot mielellään ja on se laajalle levinnyt. Harrastuksella on joht. S. seurannut ent. oppilaittensa elämää ja toimia. Hän on kerännyt koulunsa arkistoon heistä tarkkoja tietoja, joita hän täydentää sen mukaan kun tietoja saadaan. K.m. Auttajayhdistyksen Mikkelin piirin puheenjohtajana hän on sen varoista toimittanut avustusta kun ent. oppilaat ovat tosi tarpeessa olleet. Uskollisena, täsmällisenä järjestyksen miehenä on hän kouluansa johtanut. Viime lukuvuonna pani kuitenkin pitkäaikainen, vaikea sairaus hänet tautivuoteelle, niin ettei hän jaksanut opetus-tehtäviään itse hoitaa, vaan täytyi pysyä poissa työstä. Mutta on johtaja taas jo tuntuvasti paranemaan päin ja lämpöisen kesän vaikutuksesta on hän pian varmasti taas entisellään ja ryhtyy uusin voimin uutta lukuvuotta alkamaan rakkaassa koulussaan. Onnea, voimaa, terveyttä Jumalalta, kaiken hyvän lahjan antajalta toivottaa lehtemme entiselle toimittajalleen ja avustajalleen!

SIGYN HEIKEL

50 vuotta täytti Helsingissä heinäk. 2 p:nä harras kuuromykkäin ystävä, maisteri, neiti Sigyn Heikel. Jo neljännesvuosisadan, siis noin 25 vuotta, on hän vapaaehtoisesti, oman lämpimän sydämensä vaatimuksesta kaikessa hiljaisuudessa työskennellyt kuurojen auttamiseksi ensin Viipurissa ja sitten Helsingissä. Harrastuksen kuurojen

Neiti Sigyn Heikel.

asiaan on hän perinyt tädiltään, neiti Anna Heikeliltä, joka aikoinaan oli Pietarsaaren k.m. koulun perustaja ja sen monivuotinen johtaja. Lapsena vieraili Sigyn Heikel usein tätinsä luona. Hän katseli tädin toimia koulussa sekä yleensä kuurojen keskuudessa.

Siinä oppi hän tuntemaan kuurojen tarpeita ja heidän asemaansa ihmisten keskuudessa. Se, mitä hän näki, teki niin syvän vaikutuksen hänen nuoreen mieleensä, ettei hän ole koskaan sitä voinut unohtaa.

Viipurissa astui Sigyn Heikel tätinsä kehoituksesta kuuromyökkäin ystäväin harvalukuisen riviin. Saa-tuaan sitten v. 1907 vakituisen viran henkivakuutus-yhtiö "Suomen" konttorissa Helsingissä muutti hän tänne. Ensi töikseen kirjoitti hän nimensä Helsingin k.m. yhdistyksen jäsenkirjaan. Sitten opiskeli hän viittomakielen voidakseen ymmärtää pääkaupungin kaikkiin kieliryhmiin kuuluvia kuuroja ja osataksaan puhua heille.

Monipuolinen ja tärkeäarvoinen on se työ ollut, minkä Sigyn Heikel perin pohjaisen luonteensa mukaan on Helsingin k.m. yhdistyksessä suorittanut. Yhdistyksen johtokuntaan on hän kuulunut luultavasti koko ajan, minkä hän Helsingissä on ollut. Yhdistyksen sihteerinä on hän ollut pitkät ajat, siitä saakka kun rouva Stadius-vainaa siitä luopui. Yhdistyksen ompeluseuran johdossa on hän niin ikään ollut yli pari vuosikymmentä. Naiskerhon toimia on hän koettanut kannattaa. Muutamia vuosia siten toimineen kuurojen lasten lastentarhan ja lastenkodin lämminsydämisistä johtohenkilöistä hän oli. Hän on ollut jäsenenä Suomen k.m. liiton keskushallituksessa. Ruotsinkielisen "Kuuromyökkäinlehden" toimituksessa hän on ollut monet vuodet, samoin ruotsinkielisen joululehtemme toimituksessa. Raskaan, jokapäiväisen virkatyönsä ohessa on hän vapaahetkinään näin palvellut Suomen kuuroja uupumatta ja vapaaehtoisesti.

Suuri onni on Helsingin k.m. yhdistyksellä kun sillä on keskuudessaan sellainen kyky, sellainen persoonallisuus, kuin neiti Sigyn Heikel. Hänessä on pääkaupungin kuuroilla ollut esimerkkinä suora, vakavahenkinen, koruton, valo nainen. Hänen hiljainen esimerkkinsä on varmasti vaikuttanut kohottavasti ja jalostavasti yhdistyksen jäseniin, varsinkin sen naisjäseniin. Monen moni kuuro ja heidän monet harrastuksensa ovat häneltä saaneet osanottoa ja auliisti rahallistakin avustusta. Kaiken tämän tunnustavat kiittäen ne kuurot ja kuurojen kuulevat ystävät, joilla on ollut onni läheltä seurata hänen toimiaan ja yhdessä työskennellä hänen kanssaan. Kiitos! Hyvää jatkoa!

ERNESTI LUOMA

Lehteämme jo painettaessa saapui sanoma, että kuurojemme isällinen ystävä, Jyväskylän k.m. koulun ent. johtaja, *Ernesti Luoma*, kuoli viime kesäkuun 30 p. kodissaan Hollolassa. Lähemmin leh-temme ensi numerossa.

Joukko kirjoituksia on tilan puutteessa jäänyt seuraavaan numeroon.

HÄMEENLINNASTA ARMON VUONNA 1930

Terveisiä Kangasalta ja Kaivannolta!

Hämeenlinnan kuuromyökkäin yhdistys teki I helluntaisunnuntaina huviretken Kangasalle Vehoniemen harjulle. Hämeenlinnan kaupungista lähdettiin kuorma-autolla kello 8 aamulla ja oltiin perillä Vehoniemen harjulla kello 10 aikaan. Matkaa oli 70 kilometriä. Mutta se matka meni niin sukkelaan, että emme huomanneetkaan kun jo oltiin perillä. Jos matkalla seutu oli kaunista, niin vielä kauniimpaa oli se perillä. Kiirettiin korkeaan näkötorniin ihailemaan suurenmoista luontoa ja toden totta se oli suu-

"Mä oksalla ylimmällä
oon Harjulan selänteen".

renmoinen näky, mikä silmiemme eteen avautui. Tämä ylistysruno, jonka Topelius on laatinut, kykenee sitä tulkitsemaan. Siis. "Mä oksalla ylimmällä oon Harjulan selänteen. Niin kauas kuin silmä siintää, näen järviä lahtineen; kas Längelmän vesi tuolla voin hopeisin hohtelee ja Roineen armaiset aallot sen rantaa hyväleee".

Näkötornista alas tultua jatkoimme matkaa Kangasalan Kaivantoon ja etsimme Längelmäveden rannalla sopivan paikan levähtääksemme ja virkistyäksemme. Tuota pikaa oli kahvipannu tulella ja suurin osa matkailijoista heittäytyi vilpoisiin aaltoihiin huuhtomaan kaupungin pölyt. Matti myöhäset huuhtoivat talviturkkinsa. Kahvi ja voileivät maistuivat nyt vallan mainiolta ja vatsa kylläisenä oli niin virkistävää loikoilla auringonpaisteessa luontoäidin helmassa.

Paluumatkalla pysähdyttiin vielä uudelleen harjulla sitten Pälkäneen kirkonkylässä. Käytiin miehissä katsomassa sitä kuuluisaa urheilukenttää ja sitten vielä poikettiin Pälkäneen hautausmaalla. Loppumatka mennä huristettiin pysähtymättä kaupunkia kohden. Kuljettajaksi olimme onnistuneet saamaan oikein hyväntahtoisen ja iloisen nuoren miehen, joka kanssamme oikein nautti matkalla olostaan ja tuon tuostakin veteli laulua "Hanssin Jukka". Tien vierillä olijat katselivatkin silmät pyöreinä sitä "liikkuvaa lastia", mitä tällä kertaa autossa oli kuormana. Perille kaupunkiin saavuttiin onnellisesti ilman pienintäkään kummellusta kello 20,30 illalla.

Kaikkien yksimielinen tunnustus oli: "ihana matka" ja useat pyytävät uutta ihanaa matkaa.

Seuraavana päivänä eli 2 helluntaipyhänä käytiin kaupungin hautausmaalla Armas Feldt'in haudalla. H:linnan kuu-

URHEILUOSASTO

URHEILUN TUOTTAMA HYÖTY

Kirjoittanut Ruotsin arkkipiispa *Nathan Söderblom*.

Kaikki kilpailu merkitsee pyrkimystä täydellisyyteen. Se on ensimmäinen hyöty urheilusta, sillä ihmisen velvollisuus on kaikissa tehtävissään, pienissä ja suurissa, panna parastansa. Muinaisten kreikkalaisten keskuudessa pidettiin urheilua kaikkein suurimmassa arvossa. Myöskin apostoli Paavali oli monasti jännityksellä innostuneen kansanjoukon mukana seurannut kilpailijain ponnistuksia stadionilla (kilpailuradalla).

Ruumiin terveys ja hyvä kunto on toinen urheilun tuottama hyöty. Ihmisen on urheiluharjoitusten avulla pidettävä lihaksensa kunnossa, voidakseen suorittaa elämäntehtävänsä. Terveellisen harjoituksen puutteessa kiihtyvät ruumiin voimat samoin kuin hengenkin kyvyt tylsistyvät, ellei niitä käytetä.

Urheilu vaatii harjoittajaltaan kieltäymystä ja kuria. Hyviä tuloksia saavuttaakseen urheilija alistuu ankaariin elinehtoihin, suostuu vapaaehtoisesti tarkoin järjestettyihin elämäntapoihin ja koviin kilpailuohjeisiin. Tämä itsekontrolli, tämä tottumus kieltäymyksiin on kolmas etu urheilusta.

Katselua yleisö kiihoittaa kilpailijoita. Niin tapahtui jo kaukaisina aikoina. Jo heprealaiskirjeen kirjoittaja vertaa katselijajoukkoa, joka katselee ja kiihdytyspuhdoon seuraa kilpailijoita kentällä, uskon taistelua taistelevaan kristittyyn.

Neljänneksi kehittää urheilu harjoittajassaan itsensä hillitsemistä, jonka avulla hän kestää vaivat, tuskat ja pettymyksetkin. Se, ken leikkiin ryhtyy, hän leikin kestääköön!

Englanti on vanhastaan kuuluisa urheilumaan. Urheilukasvatus aletaan siellä jo kouluissa. Heti ensi asteella opetetaan siellä voitettu kilpailija onnittelemaan voittajaansa. Ja niin menetellään kaikkialla, missä urheilu on kohonnut korkeammalle tasolle. Mieltä virkistää tuota miehekästä kuntoa nähdessä, millä oikea urheilija hallitsee itseänsä eikä alistu hetken tunteiden, tapahtumain ja mielitekojen johdettavaksi. Ruumiin harjoituksessakin pitää lujalla tahdolla olla määräämisvalta lihasten yli. Urheilun on kehitettävä ihminen oman ruumiinsa herraksi, niin ettei

romykkään yhdistyksen toimesta on hauta laitettu kuntoon ja haudalle istutettu kauniita kukkia. Hautausmaalta lähdettiin Aulangon puistoon suurenmoisia nähtävyyksiä ihailemaan. Aulangolta lähdettiin oikotietä herra Ylénin kotiin, jossa nautittiin maukkaat kahvit ja niin oli virkistävät juhlat ohi joskin ne jäi mieliin pitkäksi aikaa.

Kynä.

ruumis saa vallita ihmistä, kuten on monen urheilijan ja ei-urheilijan laita.

Jokainen elämäntapa, jolla ihmiset kohtaavat toisensa *ihmissinä*, eivät vain puolueitten ja eri yhteiskuntaluokkien jäseninä, muistuttaa meille sitä totuutta, ettei ihmiselämässä ole tärkeintä se, *minkälaista* työtä me teemme, vaan pääasia on se, *millä tavalla* kukin työnsä tekee, onko hän lähimmäisilleen hyödyksi ja iloksi, vaiko ei. Urheilijat yhtyvät kilparadalla osoittamaan, mihin kukin oman kuntonsa ja oman harjoittelunsa avulla kykenee. Tämä on viides etu urheilusta. Mutta älkäämme unohtako urheilun vaarojakaan. Urheilukin voidaan vetää alas pikkumaisuuteen, raakuuteen, alhaisuuteen. Siinä tapauksessa ei sitä voi urheiluksi sanoakaan. Urheilu, niinkuin kaikki muukin elämässä on suunnattava korkeita ihanteita kohti. (Suomennos.)

LAHDEN KILPAILUIHIN ELOK. 16—17 P:NÄ MATKUSTAVILLE URHEILUJOLLE JA MUULLE YLEISÖLLE HUOMATTAVAA

1. Matkalippua ostettaessa pyydetään lipunmyyjää *leimaamaan* lipun takapuolelle 50 % alennuksen.
2. Perille Lahteen saapuessa ei tätä lippua saa antaa konduktöörin ottaa pois, vaan on se säilytettävä paluumatkaa varten.
3. Lahdessa esitäte matkalippunne KUL:n toimistossa olevalle henkilölle, jolta saatte osanottotodistuksen, mikä oikeuttaa teidät vapaasti matkustamaan takaisin lähtöasemallemme.
4. Paluumatkalla näytätte konduktöörille matkalippunne ohella osanottotodistuksen. Matkan päättyessä nämä annetaan konduktöörille.
5. Jokaisen on oman arvonsa tähden tinkimättä noudatettava matkan kestäessä hyvää käytöstä sekä junassa että kaupungilla. Se hankkii arvonnantoa toisilta ihmisiltä meidän asiallemme.
6. Urheilukentällä ei saa kilpailupaikalle mennä muut kuin sillä kertaa kilpailevat urheilijat ja palkintotuomarit. Vapaana olevat urheilijat odottavat vuoroaan sitä varten määrättyllä paikalla, ollen heri ensi kehoituksesta valmiit vuorolleen.
7. Muu yleisö seuraa kilpailuja katsojapaikoilta.
8. Juhlille matkustavain on varattava mukaansa riittävästi rahaa asuntoa ja ruokaa varten matkalla ja perillä.
9. Karttakaa tuntemattomia, jotka seuraanne lyötyvät. Moni on menettänyt sellaisille rahansa.

10. Väkijuomista pysyy jokainen urheilija ja urheilun ystävä ehdottomasti erillään.

KUL:n kanslia Lahdessa

on avoinna lauantaina 16 p. elok. klo 18—24 Seurojen kotitalolla, Vuorikatu 29. Osanottodistuksia jaetaan, uusia vakinaisia jäseniä otetaan vastaan.

Huomautetaan, että ainoastaan KUL:n jäsenillä on oikeus rautatiealennukseen. Muille ei vapaata paluumatkaa voida myöntää.

Kilpailuohjelma

Lauantaina 16/8

Klo 13: Uintikilpailut. 50 m rintauinti naisille, 100 m rintauinti miehille, 50 m vapaauinti miehille.

„ 16: Urheilukilpailut: 1) Kuulantyöntö. 2) 100 m alkuerä. 3) Korkeushyppy. 4) 1500 m juoksu. 5) Kiekonheitto. 6) Naisten 100 m. 7) 200 m juoksu.

Sunnuntaina 17/8

Klo 13: 100 m loppuerä. 2) Seiväshyppy. 3) 800 m juoksu. 4) Keihäänheitto. 5) 4×100 m viesti. 6) Pituushyppy. 7) 5000 m juoksu. 8) 400 m juoksu.

KIRJALLISUUTTA

Ilmo Lieto: MARS-TÄHDEN KÄVIJÄT. Seikkailuromani suuresta tuntemattomuudesta. 226 sivua. Hinta 25:—. Kirjan kustantama.

Repäisevän seikkailuromaanin ystävät voivat ilolla tervehdä tätä uutta kirjaa, joka mielikuvituksen siivin kiidättää meidät pois tästä matoisesta maailmasta — suoraan Mars-tähteen. Mitä ihmeellisyyksiä me siellä näemme ja tulemme kokemaan, sen saa jokainen itse lukea. Kertomus liikkuu järjen ja johdonmukaisuuden rajoissa, eikä kirjaa kukaan mielellään kesken heitä, kerran alkuun päästyään.

Aino ja Tatu Pekkarinen: PÄIVÄNPAISTETTA, ihmismäistä ilkeyttä ynnä leppoisaa lempeäkin.

Kirja on sellainen kuin nimikin osoittaa, täynnä päivänpaistetta ja iloista huumoria. Virkistävää luettavaa kesähelteellä. Hinta 20:—, Kirjan kustantama.

Toivo Korpilinna: NÄYTTELIJÖITÄ KIERTUEELLA. Kiertävän teatteriseurueen elämyksiä ympäri Suomea. Hauskasti kirjoitettu, henkilöt ja tyypit uskottavia. Hinta 28:—, Kirjan kustantama.

Nikolai Ognjev: KOSTJA RBJATSEVIN PÄIVÄKIRJA. Kuvia Sovjet-Venäjän kouluelämästä. Venäjänkielestä suomentanut Jaakko Larva. Hinta 25:—, Kirjan kustantama.

Panait Istrati: "UUTTA VALOÄ KOHTI". Suomenos ranskankielestä. Hinta 25:—, Kirjan kustantama.

Panait Istrati: ALASTON TOTUUS VENÄJÄSTÄ. Tekijän luvalla ranskasta suomentanut Juhon Timonen. Hinta 25:—, Kirjan kustantama.

Nämä kolme viimeistä kirjaa kuvaavat Neuvostovenäjän oloja ja elämää, antaen siitä mahdollisimman synkän kuvan, ja osoittaen tämän kommunistiparatiisin todellisuudessa olevan vertaansa vailla olojen kurjuudessa, vallassaolijoiden mielivallassa ja julmuudessa. Me voimme uskoa Istratia, joka aikaisemmin vilpittömästi ihailtuaan bolschevismia ja

sen luuloteltuja saavutuksia, nähtyään ja koettuaan itse Venäjällä, nyt katkerasti kiroaa koko neuvostokomennon, pitäen Italian fascismiakin helpompana kantaa, kun se ei kiellä toisinaijattelevilta ihmisiltä elämisen oikeutta kuten tekee tämä "työläisten ja talonpoikain" paratiisi, missä juuri työläiset ovat kurjemmassa asemassa kuin missään muualla.

50 VUOTTA täytti viime toukokuun 30 päivänä räätälimestari *Gustaf Sarlin* Ahvenanmaalla Jomalan pitäjässä. Hra Sarlin ei ole Ahvenanmaalla syntynyt, vaan on sinne myöhemmin muuttanut. Hän syntyi Marttilassa Turun lähellä. Koulunsa on hän käynyt Turun vanhassa viittomakoulussa, josta pääsi pois läpikäyneenä v. 1896. Koulusta päästyään meni hän räätälin oppiin ja opiskeli taitavien mestarien liikkeissä sekä Turussa että

Gustaf Sarlin.

Helsingissä. Sällikokeensa suoritti hän H:gissä v. 1901. Samana vuonna syksyllä siirtyi hän Ahvenanmaalle ja työskenteli siellä parissakin liikkeessä joitakuuta vuosia. Täsmälleen 25 vuotta sitten perusti hän Jomalan pitäjään Ytterbyhyyn oman räätälinliikkeen, jota onnistuneesti sen jälkeen on hoitanut. Hän on hankkinut itselleen omat huoneet, jossa asuu kuuromyökkävaimonsa kanssa hiljaista, tyytyväistä elämänsä. Työtä on hänellä aina niin paljon kuin ennättää tehdä. Sarlin on käynyt suomenkielisen koulun, mutta Ahvenanmaalla on hän oppinut myös ruotsinkieltä niin paljon, että hyvin tulee toimeen ruotsalaistenkin kanssa. Hän on siis yksi niistä harvoista kuuromykkistämme, joka riittävästi osaa molempia kotimaisia kieliä: suomea ja ruotsia. Toivotamme onnea kunnolliselle ja ahkeralle ahertajalle.

65 VUOTTA täytti huhtik. 28 p:nä palstatilallinen, suutarimestari *Fabian Edvard Salonen* Taivassalon Hakkenpäässä.

Turun vanhan viittomakoulun käytyään asettui hän kotikyläänsä ruveten harjoittamaan suutarin ammattia ja on hän vuosien kuluessa valmistanut tuhansia uusia jalkineita ja myös korjannut vanhoja. F. E. Salonen on myöskin taitava puuseppä ja valmistaa hän sorvattuja keikutuoleja, joille on tilauksia enemmän kuin hän välitöinä ehti tekemään.

Salonen on naimisissa kuulevan 50 v. vanhan Marian kanssa ja yhdessä viljelevät ja hoitavat he omalla palstallaan perunaa ja vehnää, jotapaitsi heillä on myöskin paljon omenapuita, hyötymansikoita y. m. Kylän ihmisten tahlota nauttii Salonen hyvän työnsä tähden suurta kunnioitusta ja on hän m. m. osuuskaupan perustajajäsen. Erikoisen iloisen ja reippaan luonteensa tähden on hänellä paljon ystäviä.

A. K.

KUOLLUT. Juhannuspäivänä klo 17 tienoissa meni uimaan kuuromykkä *Otto Ilmari Sandberg* Lopelta Naantalın Kuparivuoreen luokse. Tällöin hän sydänhalvauksen kohtamana äkkiä vaipui pohjaan. Naaraustoimiin ryhdyttiin heti. Sandberg, joka oli kuuromykkä, on syntynyt 1903. Hän oli läpikäynyt Turun kuuromykkäinkoulun. Häntä jäi suremaan äiti, isä, veli ja morsian.

KUOPION KUOROJENKOULUSTA ovat saaneet päästötodistuksen seuraavat oppilaat: A-luokalta (opett. Oksanen oppilaat) Esko Andersson, Kaino Laakko, Sirkka Laakso, Viljo Lackman, Margit Kujala, Tauno Kurki, Toivo Kurvinen, Hilikka Käkelä, Väinö Partanen, Väinö Rapatti, Lempi Tihverä, Simo Vuorimies.

AB-luokalta (opett. Lehvän oppilaat) Helvi Kauhanen, Suoma Kuisma, Unto Käyhkö, Uuno Lyytinen, Lauri Lyytinen, Kerttu Nikkanen, Lempi Oksala, Anna Pakarinen, Laina Rissanen, Juhon Tserni.

B-luokalta (opett. Gyllingin oppilaat) Impi Hietanen, Anna Kauhanen, Arvo Lankinen, Aino Liukkonen, Eino Moilanen, Saima Montonen, Simo Rouvinen, Erkki Ryyänen, Kerttu Väinänen.

Stipendijä saivat K. Killisen säätiöstä (yhteensä 1345:—) seuraavat oppilaat:

Helvi Kauhanen 250:—, Väinö Rapatti 250:—, Simo Rouvinen 245:—, Tauno Kurki 200:—, Toivo Kurvinen 200:—, Väinö Partanen 200:—.

Anders ja Charlotta Ivoosen rahastosta (yht. 2000:—) seuraavat oppilaat:

Lauri Lyytinen 200:—, Hilikka Käkelä 250:—, Laina Rissanen 200:—, Juhon Tserni 100:—, Aino Liukkonen 200:—, Arvo Lankinen 200:—, Kaino Laakko 200:—, Saima Montonen 200:—, Erkki Ryyänen 100:—, Kerttu Väinänen 100:—, Suoma Kuisma 100:—, Simo Vuorimies 100:—, Esko Andersson 50:—. Lisäksi jaettiin käsi-työrahoja, työkaluja ja ompelutarpeita oppilaille.

Toukok. 18 p:nä laski pastori Myyryläinen edellämainitut oppilaat H. ehtoolliselle.

OULU. Kasteensa liiton uudistivat ja kävivät ensi keran Herran Pyhällä Ehtoollisella 11 p:nä toukokuuta 1930 koulun oman alttarin ääressä seuraavat Oulun koulun kahdeksannen loukan oppilaat: Aino Agnes Feldt Kemin maaseurakunnasta, Tenho Antero Harju Kälvialtä, Anna Dagmar Kataja Juupajoelta, Leo Kaurela Hämeenlinnasta, Vappu Laitinen Joutsasta, Helvi Elle Launo Jalasjärveltä, Henni Aune Aleksandra Lindell Muuramesta, Huugo Kustaa Kullervo Mäkinen Jyväskylästä, Niilo Jaakko Rannikko Hämeenlinnasta, Heino Olavi Sikiä Alavieskasta, Maria Sirviö Pudasjärveltä, Laina Aliina Taipale Korpilahdelta, Tyyne Katri Alatalo Soinista, Kalle Oskari Hakamaa Virroilta, Tyyne Rakel Mattila Hollolasta, Reino Matias Mikkonen Utajärveltä, Uuno Valentin Pänkälä Alavudelta, Hilja Maria Siltakoski Ylikiimingiltä, Matti Herman Turja Lapualta, Saima Sofia Ojanen Nurmosta. Oppilaat laski H. p. ehtoolliselle pastori Juhon Karhu.

TURUN kuuorojenkoulusta laskettiin pois seuraavat oppilaat: A-luokalta: Hilikka Suntainen Ruovedeltä, Lempi Rantala Nastolasta, Irma Vainio Somerolta, Enni Kuusilinna Kurusta, Rauha Leppänen Ahlaisista, Sylvi Kangas ja Eero Helminen Tampereelta, Eeva Koskinen ja Ilmari Lehtinen Helsingistä, Erkki Pohjola Perniöstä, Kalle Salminen Suodenniemeltä, Eetu Saarinen Asikkalasta, Sulo Bläberg Kärkölästä. Näitä oppilaita oli opettanut hra J. K. Palomaa.

B-luokalta: Elma Niemi Vaasasta, Ester Granlund Savosta, Kerttu Järvinen Tarvasjoelta, Irja Vuori Akaasta, Uuno Viljam Mustamäki Nurmijärveltä, Yrjö Nyström Lahdesta, Oskari Lehtimäki Tammelasta, Lenni Ristimäki Seinäjoelta. Näitä oppilaita opetti neiti Sirkka Liljefors.

Oppilaat laski H. ehtoolliselle Turun tuomiokirkossa toukokuun 25 p:nä past. H. Nyberg.

PORVOON kuuorojenkoulusta pääsivät pois seuraavat oppilaat: Albert Petterson Kökar, Ole Ahlbäck Helsinki, Karl Minni Ingä, Arne Vilonen Mörskom, Kerttu Sund-

berg Hanko, Martin Hellöre Pietarsaari, Maini Gustavsson Porvoo, Sylvia Heino Sädeby. Oppilaat laski H. ehtoolliselle 29. 5. past. H. Nyberg.

PIETARSAAREN kuuorojenkoulusta pääsivät pois: Viljo Rantanen, Arne Långström ja Sally Grönvall. Oppilaat laski H. ehtoolliselle 18. 5. past H. Nyberg.

MIKKELIN kuuorojenkoulusta pääsivät pois seuraavat oppilaat: Salme Paasonen Mäntyharjulta, Aune Palojoensuu Muoniosta, Tuomas Hemmilä Tyrväältä, Kauko Itänen Tampereelta, Aarne Jussila Eurajoelta, Väinö Käräjämäki Raumalta, Lyydi Koskinen Luopioisista, Arvo Leinonen Liekasta, Aune Linden Lahdesta, Juhon Loponen Metsäpirtistä, Niilo Mansikka Koskenkorvan asemalta, Laina Moisanen Pöljän asemalta, Yrjö Määttänen Ylikiimingistä, Eino Nurmi Ryttylästä, Urpo Nurmi Urjalasta, Jalmari Saukkonen Parikkalasta, Uuno Virtanen Salosta. Opettajina toimivat rouva Kahva ja nti Hämäläinen.

Oppilaat laski H. p. ehtoolliselle toukokuun 25 p:nä pastori Otto Myyryläinen.

ERONNEITA K.M. OPETTAJATTARIA. Kevätlukukauden loppuessa erosi virastaan täysinpalvellut Mikkelin k.m. koulun käsitöiden opettajatar, neiti *Laina Järvinen*. Erotessaan toimesta, jossa on pitkän ajan ollut, antoivat opettajaverit hänelle muistoksi hopeisen kaakkulapion ja haarukan. Neiti Järvinen sisarineen olivat kutsutut juhlatilaisuuteen k.m. koululle, jossa hänelle johtaja Savolainen piti kauniin puheen ja jossa myös yllämainitut muistoesineet hänelle annettiin. Iltaa vietettiin keskustellen ja virvokkeita nauttien sekä laulaen.

Kevätlukukauden päättyessä erosi toimestaan myöskin täysinpalvelleena Turun kuuorojenkoulun opettaja neiti *Anna Nyström* asettuen eläkkeelle.

VAPPUNA JYVÄSKYLÄN KUROMYKKÄINKOULUSSA. Vappuna oli koululla tavanmukainen kahvin- ja simanjuonti. Heti koulusaliiin astuessa huomasi, että jotakin erikoista oli tekeillä. Pojilla oli moniväriset paperi- huiskut käsissä ja pian tuli joukko tyttöjä kauniisti leikkien sisälle. Alkoi kukkaisleikki. Siinä näimme valko- vuokkoja ja kevätesikkoja, jotka tuulessa huojuivat ja heidän välillään lenteli mehiläisiä. Eriväriset paperihuiskut ympärillä vaikutti näky kirjavalta kukkaisniityltä. Leikin jälkeen hävisivät sekä kukat että mehiläiset pihamaalle, jossa heidät valokuvattiin.

Vappuna Jyväskylän k.m. koululla.

RIIHIMÄEN kuuromykkäin yhdistys teki huviretken helluntaina Kesijärvelle. Ensimmäisenä helluntaipäivänä koonnuttiin klo 12 päivällä Riihimäen asemalle, jonka jälkeen Paloheimon pikkujuna kuljetti retkeläiset Kesijärveä kohti. Kuuromykkäille oli järjestetty oma erityinen vaunu. Kun saavuttiin Kesijärven pienelle asemalle, lähtivät muuttamat veneellä ja toiset jalkaisin uimarantaan. Perillä oli paljon ihmisiä, jotka olivat jo aikaisemmin sinne menneet. Laitettiin heti ravintola kuntoon ja kävinkin siinä hyvä

kauppa, kun sivullisetkin innostuivat ostamaan. Niin sitten vietettiin aikaa kahvia juoden ja eväitä syöden, toisten käydessä uimassa. Puheenjohtaja oli tuonut mukanaan kiivään, jolla innostuttiin esittämään ampumataitoa. Ja niin kului päivä iltaan. Myöhemmällä laiteettiin suuri nuotio, jonka ympärillä sitten koko yö istuttiin ja lämmiteltiin. Nukkumisesta ei koko yönä tullut mitään, sillä yöllä tuli kova ukonilma ja satoi vettä. Aamu vihdoin valkeni kirkkaana ja kauniina. Juotiin kahvit ja syötiin. Jotkut kävivät kalastamassa ja soutelemassa kauniina aamuna. Ajan vietteeksi järjestettiin hauska aarteen etsintä ja retki ikuisitettiin valokuvan ottamisella. Päivemmällä alettiin kävellä Kesijärven asemaa kohti, josta pikkujuna kuljetti retkeläiset jälleen Riihimäelle. Sieltä jokainen jatkaen matkaansa tyytyväisinä kotipuoliin.

Saara Leimu.

HAUSKAN KESÄJUHLAN vietivät Satakunnan kuurot sunnuntaina kesäk. 22 p:nä *Kokemäen* aseman läheisyydessä maanviljelijä Viinikan suuressa vierasvaraisessa talossa. *Kokemäen* jokilaaksoista oli juhlaan kokoontunut yli 80 kuuroa junilla, autoilla, polkupyörillä ja jalkasin. Ilma oli mitä ihanin ja lämmin. Kokouspaikkana oli Viinikan talon kaunis pihamaa, johon oli riittävästi pitkiä penkkejä varattu läsnäolijain istuttavaksi. Puhujia oli useita, opettajat neiti Anna Nyström Turusta, neiti Minna Taistomaa Harjavallasta, neiti Ina Nordlund Porista, herrat Elias Savisaari ja E. Raitanen Turusta, matkapappi H. Nyberg Helsingistä y. m. Ohjelmaa oli siis runsaasti. Kävelyretki tehtiin P. Henrikin kappeliin. Tämä kappeli on rakennettu sen ladon ympärille, jossa piispa Henrikin sanotaan ensi kerran satakunnan kansalle saarnanneen jumalansanaa noin v. 1160. Harvinainen muistomerkki. Päivän kuluessa pidettiin erään vihkiäisetkin. Vihittiin avioliiton suuren ystäväjoukon läsnäollessa kuurot Artturi Eliasson ja neiti Hanna Santala, molemmat Porin Pihlavasta. Maanviljelijä ja emäntä Viinikka ansaitsevat suuret kiitokset kun vapaasti antoivat talonsa kokouksen käytettäväksi.

SALON K.M. YHDISTYKSEN kesäjuhla vietettiin Salossa helluntaipäivänä, kesäkuun 8—9 p:nä. Osanottajia oli n. 30 henkeä, etupäässä Salosta ja sen ympäristöltä. Turusta oli vain 3 henkeä, vaikka oli enemmän toivottu.

Kesäjuhla alkoi jumalanpalveluksella klo 12 Salon kirkossa, jossa rovasti Nyberg piti jumalanpalveluksen ja H. ehtoollisen vieton. Kirkosta siirryttiin Raittiustalolle, jossa varsinainen juhla alkoi nti M. Niemisen tervehdyspuheella. Myös täällä piti rovasti Nyberg puheen selostaen, mitä valistusta on esitelmäpäivistä kuuroille sekä toisen esitelmän puheen siinä Aleksis Kivistä ja hänen työstään. Toimitussihteerimme Rurik Pitkänen piti esitelmän ensimmäisestä pohjoism. historiankirjoittajasta Johannes Messeniuksesta. Vielä esiintyi Turun K.m. Raittiusyhdistyksen lähettämänä raittiuspuhujina hrat E. Savisaari ja J. Heino. Juhlan viimeisenä numerona esitettiin näytelmäkappale "Onko Kasper tullut hulluksi", jonka jälkeen iloinen karkelo lopetti päivän vieton.

Seuraavana päivänä juhlaa jatkettiin samassa paikassa, jolloin huonoenteinen sää esti aiotun retken teon lähimpään luontoon. Päiväohjelmassa saimme kuulla hra Pitkän esitelmän, jossa hän selosti Yhdysvaltojen nykyisen presidentin Hooverin elämää ja työtä sekä hra Heinon esitelmän teollisuudesta. Myöskin paikkakuntalaisia esiintyi esitelmän pitäjinä.

Juhlatilaisuuden yhteydessä oli järjestetty arpajaiset, joista tulot lankesivat yhdistyksen varojen kartuttamiseksi. Voitoina olivat m. m. lahjavoitoina yhdistykselle lahjoitetut vaatenaulakko ja lipas, joista edellisen voitti Evert Mäkilä Pöytyältä ja jälkimmäisen Yrjö Iltanen Halikosta.

Edelliset yhdistyksen kesäjuhlat, jotka vietettiin vapaassa luonnonhelmassa, olivat paljon tunnelmallisemmat, sillä vapaassa luonnossa löytyy monta virikettä, jotka voivat saattaa ihmisielen keveäksi ja järjen kirkkaaksi. Siis ensi kerralla kesäjuhlamme ulos luonnonhelmaan!

Yksi monista.

Turun k.m. U-seura "Valppaan"

tavanmukaiset

JÄSENTEN KESKISET KILPAILUT

suoritetaan 13—14 p:nä syyskuuta Urheilupuistossa klo 10 ap. Kilpailulajit ovat tällä kerralla seuraavat: 5-ottelu (100 ja 400 m. juoksu, kuulantöytä, kiekon- ja keihäänheitto) keskimatkain juoksusarja (1500 ja 3000 m.) sekä naisten 100 m. juoksu.

Huom.! Muiden K. U. L:n alaisten seurain jäsenille ja yksityisille myönnetään osanotto-oikeus. Heille jaetaan ylimääräisiä palkintoja. Kilpailuumme osallisiksi aikovien vieraiden on ilmoitettava, mihin sarjaan haluavat ottaa osaa ja osanottomaksuna on seurattava mukana 10 miehiltä sarjaa kohti, naisilta 5 mk. syyskuun 6 päivään mennessä *B. Kaskelle, Turku, Tehtaankatu 6, ovi 22*. Seuramme hankkii vieraille osanottajille halpahintaisia asuntoja.

Toivoen runsasta osanottoa olemme valmiita vastavierailulle.

"VALPPAAN" JOHTOKUNTA.

Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat

toimeenpane

KARSINTAKILPAILUT

jäsenilleen 27 p:nä heinäk. klo 12 p. *Hausjärven* urheilukentällä; sadesään sattuessa siirretään 3 p. elokuuta. Kokoonnutaan L. Vainolan huvilaan taikka suoraan urheilukentälle, jonne on matkaa 2 km *Hikiän* asemalta. Tervetuloa!

KIITOS

Kaikista ystävyiden osoituksista 80-vuotispäiväni johdosta pyydän täten lausua kaikille, jotka minua muistivat, lämpimän kiitokseni.

Olga Forsten.

KIITOS

Kaikista lahjoista ja onnentoivotuksista 50-vuotispäivänäni kiitän teitä kaikkia sydämellisesti!
Vartsalassa 15. 6. -30.

Rauha Lumme.

Syvän surun murtamana ilmoitamme, että rakas poikamme, veljeni ja sulhaseni

OTTO ILMARI SANDBERG

synt. 22. 5. 1903 Forssassa, kuoli hukkumistapauksen kautta Naantalissa 24. 5. 1930. Suureksi suruksi ja kaipaukseksi isälle, äidille, veljelle ja morsiamelle sekä muille sukulaisille, ystäville ja tuttaville.

Selma, Otto, Tapio ja morsian.

Ei tiedä ihmissydän miss' kuolo odottaa.
Se otti Ilmarini
Juuri onnemme kukkiessa.

Morsian Lempi Oksanen.